

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2019/Forår 2019
Institution	VUC Roskilde
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Kultur -og samfundsfag
Lærer(e)	Rhf2b: Hanne Vestergaard Knudsen (Historie), Anna Sisse Krog Lind (Samfundsfag), Simon Beierholm (Religion) Rh2c: Anne-Lea Christensen/Signe B. Knudsen (historie), Marianne Steen – Jørgensen (samfundsfag), Hanne Toftager (religion)
Hold	rh2a18, rh2b18 og rh2c18 – Klasserne er sammenlagt efter 1 HF.

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Særfaglige forløb a) <u>Samfundsfag</u> : Politik og unge vælgere b) <u>Religion</u> : Introduktion – Religionsfaglige dimensioner med afsæt i Ninian Smarts model - (se særskilt undervisningsbeskrivelse for religion) c) <u>Historie</u> : Vikingetiden i Danmark
Titel 2	Fællesfagligt forløb Identitetsdannelse i det traditionelle, moderne og senmoderne samfund
Titel 3	Fællesfagligt forløb -Kina a) Samfundsfag b) Religion: Buddhisme c) Historie
Titel 4	Særfaglige forløb: a) <u>Samfundsfag</u> : Økonomi og velfærd b) <u>Religion</u> : Kristendom (se særskilt undervisningsbeskrivelse for religion) c) <u>Historie</u> : Fra krig til krig
Titel 5	Fællesfagligt: Kultur møde – Tyrkiet

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1a	Særfaglige forløb
Indhold	Samfunds-fag: Politik og unge vælgere ca. 42 s Lærebogsstof: P. Brøndum og T. Banke Hansen, Luk samfundet op, Columbus 2015, 2. udgave, s. 105-132, 141-148. (Kompendie: Politik og unge vælgere) Supplerende stof: ft.dk, om lovgivningsfasen, Samfunds statistik 2016, s. 43-44, Politik, tv2lorry.dk 18.1018, Niko Grünfeld trækker sig som borgmester Historie: Vikingetiden
Titel 1b	Materiale: 1) Danmarkshistorisk oversigt, Henrik Bonne Larsen m.fl., Systime: s.7-15: - Danmarks fødsel - Centralmagt - Samfundet - Vikingetogter - Vikingeskibet - Knud den Store og det danske nordsø imperium - Kristendommen indføres - Hvornår sluttede Vikingetiden? 1. Danmark i vikingetiden, Carl og Esben Harding Sørensen, Gyldendal, DK 1979 : s.9-32, s.42-43, s.52-54, s.61-63, s.78-84: - Problemer og teorier: Kildeforhold - Ekspansion og dens baggrund - Politisk organization 2. Samfundsstrukturen Kilder: Runestenenes samfund Den Højes tale Ibn Fadlan Hedeby 3. Vikinger og togter, Carl Harding Sørensen, Gyldendal, DK 1990: s.62-68, s.76-78, s.81-85, s.121-123: Vikingetogterne Handel Plyndring

	Kilder : Ottar Runesten Lindisfarne Cordex Aureus Ulster-årbøgerne Årbøgerne fra St.Bertin Årbøgerne fra St. Vaast Niels Lund(1980) Vinkler på Vikingetiden, Nationalmuseet, Skoletjenste: s.104-111: -Vikingerne lever -Den kommercielle viking - De højere magter -Vikingetiden fortolkes og formidles Religion:
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Samfundsfag: Politiske ideologier, De politiske partier i Folketinget, Molins model, Magtens tre-deling, Parlamentarisk styringskæde, Mediernes dagsorden, Medialisering
Væsentlige arbejdsformer	Gruppearbejde, fremlæggelse, udarbejdelse af korte skriftlige præsentationer

Titel 2	Identitetsdannelse i det traditionelle, moderne og senmoderne samfund
Indhold	Fællesfagligt indhold • Identitetsdannelse i det traditionelle, moderne og senmoderne samfund • Religiøse og politiske brud i dansk og europæisk perspektiv Synopsismateriale Bilag 1: "Unge er blevet religiøst forældreløse", Kristeligt Dagblad, 26.11.2017 Bilag 2: "Lad denne dag, o Gud, vor Gud", Den danske salmebog Bilag 3: "Selfiekulturen truer unges selv", Kristeligt Dagblad, 20.02.2016 Bilag 4: "Brug af sociale medier fordelt på køn og alder" 2011. Statistik Bilag 5: "Ungdom med penge mellem hænderne", Samvirke, 1957 Bilag 6: "Scooterpigen", Billed-Bladet, 1962 Historie Kernestof Familieliv i Danmark -1550 til år 2000, Anne Løkke m.fl, 1999 s.13-108,s.149,s.174-175, s.215-218, s.239-242: - Det gamle samfund: Landsbyfællesskabet, landboreformerne, Statsmagt og lokal myndighed - Bondefamilien: Hustanden, arbejdet, Børn, Unge, Ægteskab, Ægte og uægte børn - Adelsfamilien: Den adelige husstand, Børneopdragelse, Dreng, Piger, valg af ægtefælle, Ægteskabet - Borgerfamilien: : Hustanden, Boligen, Børnene, Dreng, Piger, valg af ægtefælle, Sex, Følelsesrevolutionen, Moderkærligheden, Forholdet mellem mand og kvinde - Et samfund i opbrud 1850-1950: Landboreformerne, selvejergårdmændene, Husmænd og landarbejdere, den første industrialisering, arbejderne, Livet i de industrialiserede byer, Familien og staten, Sociale forhold og problemer - Gårdmandsfamilien og livet som gårdejere -Landarbejderfamilien og ændringer for familielivet - Borgerskabets familie og livet i -Moderne tider fra 1950'erne mod 2000 lyst og nød : den 2.industrialiserings betydning for familielivet, kernefamiliens ændringer Kilder Udskiftningen i Årslev før 1768 og efter 1795 - Brev fra far til søn om forelskelse (1594) -Famiebilleder (1647,1774, 1796-97, 1830) -En ufaglært kvindes eringer (1900-1932) -Børnearbejde (1907) - Frederik Bajer i Folketinget, 9.november 1886 fra Danmarkshistorien.dk - De nemme og de oprørske Øvrigt materiale, dokumentarer, klip mv. <u>Religion: Se nedenfor, særskilt notat.</u> <u>Samfundsfaq ca. 49 s</u> Lærebogsstof: P. Brøndum og T. Banke Hansen, Luk Samfundet op!, Columbus 3. udg., 2017, s. 30-44, 53-80. Supplerende stof: Dr. bonanza: 100-års barndom, 1950-59, 1990-1999 Danmarks Statistik, Brug af sociale medier blandt unge (15-18 år), 2016 dr.dk, 05.10.17, Unge ville ønske, at der ikke fandtes sociale medier

	dr.dk 26.01.17, Danske unge sætter europarekord i sociale medier Politiken 11.08.15, Ungdomskultur: Paradoks. Individualisme er et must i tidens massekultur
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Fællesfaglige mål • Anvende og kombinere viden og metoder fra faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge med forståelse af det enkelte fags særpræg • Anvende viden om centrale epoker til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmarkshistorien • Sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af europæisk kultur og tænkning Fællesfaglig problemstilling Historie - Dansk historie og identitet – natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv – historiefaglige metoder – historiebrug. Religion: - Identitetsdannelse og socialisation i det traditionelle, moderne og senmoderne samfund. Religionsfagligt belyst. Myter og ritual. Religionskritik, menneskesyn. Samfundsfag - Identitetsdannelse og socialisation i det traditionelle, moderne og senmoderne samfund. Social arv og social mobilitet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/

Indhold Religion	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof IDENTITET I DET TRADITIONELLE SAMFUND - Uge 43-44 I. DEOCENTRISME og FORTRYLLELSE 1. <i>Religion i det senmoderne samfund</i>, s. 9-16 om det fortryllede samfund + s. 32 (7 s.) 2. 5 Mosebog kap. 6, v. 4 (<i>Bibelen</i>) 3. DDS nr. 435: "Aleneste Gud i Himmerig" (1 s.)(jf. ' emne 4: Kristendom) 4. N.F.S. Grundtvig: "Nu falmer skoven" (DDS. nr.729)(samarb. med dansk- c- klassen) <i>Religion og kultur</i>, kap. 1 (myte, ritual, overgangsritual, bøn, åbenbaring) samt s. 130-132 og s. 156-61 - orienter dig i disse afsnit, i overblik)(6 s.). <u>Stikord</u>: Smarts 7-trinsmodel, om hellige skrifter: Kanon, Gudsbegreb(-er), menneskesyn, deocentrisme <u>Arbejdsformer</u>: Plenum, gruppe-/pararbejde med opsamling, arbejde med forskellige materialetyper II. INDIVID/FAMILIE/SLÆGT 1. Afsæt i: <i>Genesis</i>, kap. 2 2. "Slægtsklenodier" (Fra: Uffe Hartvig Larsen: <i>Vikingernes religion og livsanskuelse</i>, 1990, tekst 17)(1 s.) 3. L. Dalager: "Navngivningen" (Fra: L.Brandstrup & H.Josephsen: <i>Eskimoerne</i>, tekst 90)(1 s.) 4. Billedbetragtning: Alterbordsforsiden fra Torslunde kirke (Nu: Nationalmuseet)(1 s.) 5. Udblik til <i>Alle Helgen</i> - (video om Alle Helgen/Halloween): https://vimeo.com/239074403 (31/10/2018) Stikord & arbejdsformer: Som ovenfor III. RENÆSSANCE OG REFORMATION. 1. Eric Till: <i>Luther</i> (2004)(Varighed 120 min)
-----------------------------	---

Materiale: Link på fronter. Baggrundsmateriale af Jes Nysten & Hanne Toftager (DFI)

Stikord: Religion/dansk: dokudrama som filmfortælling, filmiske virkemidler, reformationen i hovedtræk

DET MODERNE SAMFUND

IV. DET AFFORTRYLLEDE SAMFUND

1. *Religion i det senmoderne samfund*, s. 17-19 - om det affortryllede samfund (2 s.)
2. Esben Andreasen m.fl.: *Religion og kultur*, 2005: s. 235-240 "Sekularisering og modernitet" (5 s.)
3. Billede: Leonardo da Vinci "Schema delle Proporzioni del corpo humano" (Venezia)(1 s.)
4. Billede: Stik af Rundetårn (1 s.)

Arbejdsform: klassesamtale, billedbetragtning; øvelser i notatteknik

Stikord: Reformation og renæssance, troens inderliggørelse i reformatorisk regi, sekularisering, antropocentrisme og individualisme, oplysningstid, fornuftens tid: 1700-tallet

V. RELIGIONSKRITIK

1. *Religion i det senmoderne samfund*, s. 19-23 - om det affortryllede samfund (4 s.)
2. Esben Andreasen m.fl.: *Religion og kultur*, 2005: s. 240-251 om bl.a. "Sekularisering og modernitet" (overblik)(est. 7,5 s.)– NB!: korte *kursistoplæg om religionskritik*

Forslag til supplerende tekster, fx til gruppearbejde eller plenum (med skriftligt produkt, på basis af bl.a.):

3. Fr. Nietzsche: "Det gale menneske" (Fra: *Fröhliche Wissenschaft*, 1889)
4. Hans Kirk: "Høpnens tale" fra *Daglejerne*, 19(32?) - (i samarbejde med dansk, c-klassen) .

Supplerende eller alternative materialer på *Religionsportalen*

Stikord: Sekularisering; religionskritik; humanisme & ateistisk eksistentialisme

Arbejdsform: Gruppearbejde + oplæg + produkt, feedback i plenum.

DET SENMODERNE SAMFUND

VI.

1. *Religion i det senmoderne samfund*, s. 24-31 om det genfortryllede samfund (7 s.)
2. Begrebet civilreligion: *Religion og kultur*, s.32-34 (2 s.) - rekurs til Durkheim
3. "Mig og Gud og mig". (*Ud og Se*, 2004)(est. 5 s.)

Stikord: Begrebet 'civilreligion' (jf. uge 1); pick & mix –religiøsitet; situiden, det polycentriske, genfortryllede samfund (Max Weber).

VII. (fortsat) :

1. Videoklip med Mikael Rothstein om religion (Religionsportalen - om religion som social konstruktion)
<https://religion.systime.dk/index.php?id=758&L=0>
2. Jørgen Johansen: "Hvem er pilgrim?" (tekst 11 i *Religion i det senmoderne samfund*)(1 s.)
3. Charlotte Rørth: "Hun stod ansigt til ansigt med Jesus" (interview)(januar 2015) <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/pludselig-stod-han-der> (2 s.)

VIII. Formativ og summativ evaluering: Flerfaglig synopsis - materiale udleveres

Flerfaglig ekskursion 30/1 - med

- Overværelse af morgenandagt, Vor Frue
- Indkig i Trinitatis Kirke + Rundetårn (inskription)
- Besøg i Phendeling Center (Tibetansk buddhisme, jf. kommende emne)

Religionsfagligt materiale til synopsisøvelse (1):

- Mette Skov Hansen: "Unge er blevet religiøst forældreløse", *KD*, 26.11.2017 (

	➤ <i>DDS 480</i>: Johan Nordahl Brun "Lad denne dag, o Gud, vor Gud" (1786)
--	--

Omfang	Anvendt uddannelsestid: Fra uge 43/2018 - uge 7 januar /2019 (incl) – est. 20 lektioner + tid til ekskursion + synopsis. Antal sider religion (estimeret): 41 sider + synopsistekster
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression <u>Faglige mål:</u> DET ER FORMÅLET MED FORLØBET, AT KURSISTERNE SKAL KUNNE - introduceres til kulturfagfamiliens områder - trænes i at anvende og kombinere viden og metoder fra faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge med forståelse af de enkelt fags særpræg - diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier - reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre <u>METODISK:</u> - præsenteres og arbejde med forskelligartede materialetyper - indsamle, analysere og kritisk anvende forskelligartede materialetyper - skelne mellem beskrivelse og vurdering og kunne identificere de værdier, der ligger til grund for egne og andres udsagn - øvelse i at formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt ved anvendelse af faglige terminologi (træning i synopsis) - der arbejdes med og på forskellige taksonomiske niveauer og arbejdsformer
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppearbejde/korte fremlæggelser/ekskursion d. 30/1 2019

Titel 3	Tværfagligt forløb: Kina
Indhold	Historie: Bryld, Carl-Johan: <i>Verden efter 1914 – i dansk perspektiv</i>. Pp. s. 305-315. Systime. 2015. Kilder: <i>Kejserdømmets fald:</i> Den sidste kejser Puyis abdikation <i>Den lange march</i> Mao Zedong om den lange march <i>Den kommunistiske ideologi</i> Friedrich Engels: Tale ved Karl Marx' grav <i>Maos Kina:</i> Diverse billedkilder (propagandaplakater under Mao) <i>Det store spring fremad</i> Spurvejagt <i>Kulturrevolutionen:</i> En rødgardists beretning Opråb fra rødgardisterne <i>Deng Xiaopeng og etbarnspolitikken</i> Etbarnspolitik har ændret Kina (information) <i>Kina i dag:</i> Interview Religion: Se særskilt bilag Samfunds-fag: ca. 29 s Lærebogsstof: Benny Jacobsen og Ove Outzen, <i>Liv i Danmark</i>, 2. udg., Columbus 2011, s. 56-57, 59, 66 Sofie Reimick m.fl., <i>Kultur og samfund, En grundbog til kultur og samfundsfagsgruppen på HF</i>, Systime 2015 2.udg., s. 191-194 M. Bruun Bundgaard m.fl., Systime 2017, <i>SamfC</i>, s. 152-156 Supplerende stof: Sofie Reimick m.fl., <i>Kultur og samfund, En materialesamling til kultur og samfundsfagsgruppen på HF</i>, Systime 2013, <i>Den økonomiske og sociale udvikling i Kina efter Mao</i>, s. 220-233 (<i>Omfatter teksterne: Guldfuglen flyver omkring, mens partiet er rykket ind i fugleburet, fra Information 25.08.07, Økonomisk vækst og social ulighed - fra FN's Human Development Reports, Kinamokrati - weekendavisen 15.06.07, Demokrati på kinesisk - Information 07.10.07, 20 år efter massakren - Jyllandsposten 03.06.09, Uddrag af den kinesiske forfatning</i>)

	Politiken 01.04.10, Rige mennesker kan give deres børn en god barndom, de fattige kun en lænke
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Samfunds-fag: Kinas økonomiske udvikling, herunder lighed X ulighed og Kinas rolle på det globale marked, Kinas politiske udvikling, demokratiformer, menneskerettigheder, politiske systemer
Væsentlige arbejdsformer	Gruppe arbejde, fremlæggelse

Indhold
Særskilt bilag
med religion

1. INTRODUKTION

De østlige religioners fælles forudsætninger. Hinduisme og buddhisme. Buddhismens udbredelse og kanon. Begreberne 'karma' og 'samsara'. De tre juveler. Evt. kort om de buddhistiske hovedretninger. Evt. Om nirvanisk, karmisk, apotropæisk buddhisme.

- "De østlige religioners fællespræg", fra F. Jacobi & H. Josephsen: *Religionerne. Tekster og fremstillinger*, (kopi)(udleveres evt. supplerende) eller alternativt hertil, kapitlet om Buddhismen i *Mennesket og magterne*, v/Sv. Lindhardt (MM) – udleveres til selv læsning
- S.A. Bay: *Fremmede religioner i nutiden*, 1983, s.138 f.: "Samsara" og "Karma" (kopi)(1 s.)
- "Alt sker som følge af karma" (www.religion.dk, 5. januar 2005)(link i Canvas)(1 s.)
- R&K, s, 59-68 (hele kapitlet gennemlæses i f.m. emnet = 18 sider)

2. EN BUDDHISTISK GRUNDFORTÆLLING: BUDDHALEGENDEN

- Jens Bruun m.fl.: *Buddhismen. Tanker og livsformer*. Gyld. 1982. flg. tekst 5 (9 sider)

3. HVAD ER ET MENNESKE?

- "Hvad skal du være, når du bli'r stor?" (*Rajnish*, u.å.)(5 s.)
- "Hvem er jeg?" (Uddrag af *Melinda-pana*, efter: Frede Granum-Jensen: *Buddhisme og åndemanere – i Thailand*, tekst 7)(3 s.)
)
- Jørn Borup: "Der er ingen uforgængelig sjæl" (Brevkassesvar i *KD*, 2008)(Canvas under Religion. Filer", 4. Buddhisme)(1 s.)
- "Flammeprædiken" (Bruun, tekst 11)(2 s.)

	○ "Livshjulet" (Bruun, s.48 = <i>Mennesket og magterne</i>, s.145/<i>Religion og kultur</i>, s.66)(2 s.) 5. VERDEN, VEJEN OG NIRVANA. DEN BUDDHISTISKE MUNKEORDEN 'SANGHA' ○ "Benarestalen" (Bruun, tekst 10)(1 s.) ○ "Vejen til nirvana" (Bruun, tekst 13)(2 s.) ○ Baggrund: <i>R&K</i>, s.68-74 (<i>MM</i>, s. 150-153 (øverst)) 6. MAHAYANA OG VAYRAYANA. OG NOGLE EKSEMPLAR PÅ BUDDHISME I DANMARK. Om KONVERSION. Om nirvanisk, apotropæisk og karmisk buddhisme. Gruppearbejde over én af nedennævnte tekster, fordelt på holdet med efterflg. oplæg ○ Else Marie Nygaard: "Rens ud i dine kloakker", interview med Ole Michelsen, (<i>KD</i>, 7.8.1999)(link i canvas)(Buddhisme-mappen)(est. 4 s.) ○ "En boddhisattva" (Sven Fenger: <i>Religionshistoriske tekster</i>, s. 94 f.)(2 s.) ○ Sven Hedin fortæller om en indemuret tibetansk munk, (Jacobi/Josephsen, op.cit., tekst 14)(2 s.) ○ M. Aggersbjerg: "Fed fed lykke til alle" (<i>Samvirke</i>, maj 2004, s.48-52)(kopi)(link i Canvas, under "Sider" 4. 'Buddhisme')(3 s.) ○ "Lakha Lama" (folder)(kopi) + "Religiøse værdier på mode blandt erhvervsledere" (<i>KD</i> 27.12. 2005)(link i Canvas)((1 s.) ○ Evt. Jørn Borup: "Rigtige mænd går i kloster" (<i>Samvirke</i>, juni 2001, s.108-113)(link i Canvas)(5 s.) ○ Evt. perspektiverende inddragelse af: "Kritik: Buddhistisk praksis har sneget sig ind i folkeskolen" (<i>KD</i> 29.11.2018) (Link i Canvas, under Sider. 4. Buddhisme)(s)
--	--

- Konversion - evt. i f.m. ekskursion samt: Interview med Ole Michelsen: "Rens ud i dine kloakker", serien: Troens Sporskifte. KD, 1999 (kopi)(Canvas - under Filer.4).
- R&K, s. 62-68 (MM. S.153-158)

Ekskursion: Besøg i Phendeling, Tibetansk Buddhistisk Center, Nørregade, Kbh. januar 30. 2019 (c-klasse, 2019)

Video: Bertolucci: *Little Buddha* (omlagt undervisning)(april 2019)

Synopsistræningstekst: (sep. 2019): "Buddhisme er en pengemaskine Kina – for nu" (*Information* 13.11.2018)(6 s.)

Omfang	Estimeret 15-20 lektioner + medgået tid til ekskursion 30/1: (Fra 30/1, og videre fra uge 9/2019- til uge 17/2019 (34/4) – i alt 17 timer. + medgået tid til synopsis Antal sider: Estimeret: 46 s. + materialer til gruppearbejde (individuelt omfang) + materiale til synopsis (6 s.)
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression <u>Formålet</u> med forløbet er fagligt og didaktisk at: - redegøre for væsentlige sider af yderligere en religion - her: 'buddhisme' - arbejde med religionsfaglige metoder - herunder analysere, tolke, perspektivere dokumentarisk materiale - arbejde med etiske - herunder religionsetiske - problemstillinger - møde eksempler på religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning - centrale og relevante religiøse fænomener og ideer - beskæftige sig med buddhismen som historisk dannelse og komparativ - med religionsfænomnologiske udblik - træne retorisk kompetence, skriftlighed og mundtlighed, fremlæggelser
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppe-/pararbejde/ synopsisstræning/skriftlighed mundtlighed/eksperimentelt arbejde (ekskursion)

Titel 4a	Særfaglige forløb:
Indhold	Samfundsfag: Økonomi og velfærd ca. 50 s Lærebogsstof: Kompendium fra bogen Samf C, M. Bruun Bundgaard m.fl., Systime 2017, s. 135-146, 151-165 Supplerende stof: Kristelig Dagblad, 02.03.18, Debat: Vi er ved at miste kulturen, fordi politikerne kun tænker på bundlinjen Kristelig Dagblad, 18.09.17, Velfærdssamfundet er blevet middelklassens serviceleverandør Information, 03.04.17, Leder, Velfærdsstaten skaber ikke lighed Mandag Morgen, 03.05.17, Der har udviklet sig en skinger ulighedsdebat i Danmark Ræson, 22.09.13, Velfærdspolitik: Hvad er konkurrencestaten? altinget.dk, 30.08.18, Hovedpunkterne i finanslovsudspillet altinget.dk, 06.09.18, Socialdemokratiets ønsker til finansloven Berlingske, 27.08.18, Økonomer til regeringen: Stram finanspolitikken - nu er tiden inde til at spare op Danmarks Statistik, dst.dk, Gini koefficient Samfundsstatistik 2016, s. 66, 71, 84
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Samfundsfag: Velfærdsstatsmodeller, Økonomiske konjunkturer, Økonomiske politikker, Problemer i den universelle velfærdsstat, Konkurrencestaten, Det økonomiske kredsløb, Økonomiske teorier
Væsentlige arbejdsformer	klasseundervisning, parøvelser, gruppearbejde, kursistfremlæggelser.

Titel 4.c	Dansk-historieforløb: Fra krig til krig
Indhold	Historie: Kernestof: Materiale: - dansk historie og identitet - natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv - ideologiernes kamp i det 20. århundrede - historiefaglige metoder Fremstillingsmateriale: Frederiksen, Peter; Olsen, Ryg Knud; Søndberg, Olaf: <i>Grundbog til Danmarkshistorien</i>. Pp. 183-199. Systime. 2012 Kilder <i>1. verdenskrig:</i> Billedkilde: Satiretegning fra Svikmøllen, 1915 (gullaschbaroner) <i>Påskekrisen</i> Kongens beføjelser ifølge grundloven 1915 Ledende artikel i Socialdemokraten 29. marts 1920 Kilde fra det konservative folkeparti 30. marts 1920 <i>Krisen i 30'erne</i> Arbejdsløs i 30'erne <i>Kanslergadeforliget</i> Bertel Dahlgaards beretning fra Kanslergadeforliget <i>Samarbejdspolitikken</i> Statsminister Vilhelm Buhls antisabotagetale, 1942 <i>Modstandsbevægelsen</i> Kæmp for alt hvad du har kært, 1945 Dialog om drab og ansvar
Omfang	
Særlige fokuspunkter	
Væsentlige arbejdsformer	

Titel 5	Fællesfagligt forløb: Tyrkiet
Indhold	Fællesfagligt indhold • Områdestudie Faglige mål historie; —nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper —natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv —styreformere i historisk og nutidigt perspektiv —globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv —historiefaglige metoder —historiebrug. <u>Historie</u> Kernestof - Madsen, Maria mfl. KS-bogen. Columbus 2015 s. 86-90 og 91-103 - Kitir, Deniz mfl. Tyrkiet, historie, samfund religion. Systime.2012-2013 s. 8-60 (fremstilling samt kilder) Kilder: - 2 forskellige syn på fremmedarbejdere fra Danmarkshistorien.dk; 1. Jens Fisker og 2. Hanne Reintoft - Pave urban 2. tale i clermont - Ibn al.athir og Imad ad-din al-isfahni: saladin indtager jerusalem fra: http://centerforhistorieformidling.dk/korstogene-islam-kristendom/tekst196.html - Donald duck; the spirit of 43 Øvrigt materiale, dokumentarer, klip mv. - Civilization 3 - Indvandringens historie 5 - Kingdom of heaven - Mogens glistrup fremmed debat i tre på tværs - Bantika folkedrabsspil <u>Religion:</u> <u>ISLAM - kulturmøde (se særskil notat nedenfor)</u> <u>Samfundsfag ca. 46 s</u> Lærebogsstof: Deniz Kitir m.fl., Tyrkiet -Historie - Samfund - Religion, Systime 3. udg. 2014, s. 69-94, 121-126, 133-139

	Benny Jacobsen og Ove Outsen, Columbus 2011, Liv i Danmark, 2. udg. s. 56-57, 59 Supplerende stof: Video: Erdogan – Tyrkiets magtfulde mand, dr.dk altinget.dk 28.07.18, Kronik: Eksposering af Tyrkiets pseudo-demokrati dr.dk, 07.05.19, Analyse: Erdogan satser at på at vinde Istanbul – også selve demokratiet
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Fællesfaglige mål Fællesfaglig problemstilling Historie Religion: • Kulturmøde • Islam – med henblik på europæiske og dansk fremtrædelsesformer • Religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid • Religionsdaglig metode Samfundsfag • Demokrati, deltagelsesmuligheder, politiske beslutninger og menneskerettigheder, politiske systemer
Væsentligste arbejds punkter	Par øvelser, gruppearbejde, fremlæggelser

Religion: Kultutrmøde:

Igangværende/kommende:

Titel	ISLAM og KULTURMØDE
--------------	---------------------

Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Som baggrund er anvendt: Maria Madsen m.fl.: <i>KS - bogen</i>, 2. udgave, Mikkel Pedersen: : <i>"Islam"</i>, s. 126-143 (17 sider) <u>Supplerende er eleverne opfordret til at inddrage/orientere sig i:</u> <i>Mennesket og magterne</i>, Jens M. Steffensen: "Islam" (MM), s. 88-96 (k)/<i>Religion og kultur</i>, kap. 9, 3.udg. – efter elevernes eget valg (differentiering) Og "De vestlige religioners lighed for forskelle", i: Jacobi og Josephsen: <i>Religionerne - tekster og fremstillinger</i>, Kbh. 1987 (s) I. OPTAKT OG OVERSIGT (2 lektioner). Islam – og islam som abrahamsreligion II. GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER – HERUNDER TROSARTIKLER - GUDSBEGREB - DOMMEDAG <u>Stikord: Islam – en vestlig religion; islams kilder - herunder <i>Koranen</i>, islamiske hovedretninger; islams gudsbegreb og menneskesyn; dommedag</u> 1. <i>KS - bogen</i>, s. 126-130 (kopi) <u>Supplerende er til selv læsning udleveret:</u> 2. <i>Mennesket og magterne</i>, Jens M. Steffensen: "Islam" (MM), s. 88-96 (k)(kopi/bog) – eller tilsvarende i fx <i>Religion og kultur</i>, kap. 9, 3.udg. Samt "De vestlige religioners lighed for forskelle", i: Jacobi og Josephsen: <i>Religionerne - tekster og fremstillinger</i>, Kbh. 1987 (oplæg) <u>Tekster:</u> 1. A.A.Galwash: "Islams grundlæggende principper" (WP-tekst 9)(1 s.) 2. <i>Koranen</i> (Sura 56, 1-56) og hadith om dommedag (k) fra: J. Forman: <i>Muslimernes religion. Tro, praksis og sharia</i>, Systime 2006, tekst 14 (k)(3 s.) 3. Shaik Muhammed As-Saleh: "Muslimsk dommedagsforståelse" (ibid. tekst 15)(1) 4. G. A. Parwez: "Menneskets frihed" (WP tekst 33)(0,5 s.) II. - PROFETEN MUHAMMED 1. <i>KS - bogen</i>, s. 130-133
-----------------------	---

2. Ibn Ishaq: "Muhammads himmelfart" (Fra: J. Skovgaard Pedersen: *Moderne Islam. Muslimer i Cairo*, tekst 12)(3 s.)
3. Supplerende baggrund: *Mennesket og magterne*, s. 90-96

III. LIVET SOM MUSLIM . HOVEDTRÆK I RELIGIØS TRO & PRAKSIS. DOMMEDAG. ORTOPRAKSI. SHARIA

Baggrund:

KS - bogen, s. 133-138

1. Kursistoplæg: Korte oplæg om islams 5 søjler:
 - a) bekendelsen: Tashahud (WP tekst 35 og tekst 36)
 - b) bøn (sawn): *Islam-avis 2005*, s. 6-7 (om bøn og om moskeen)(islam-avis/kopi)
 - c) almisse (zakat): (WP tekst 52-55)
 - d) faste (ramadan): (WP tekst 56-57)
 - e) valfart (hadj): *Islam-avis 2005*, s.16-17 (om valfart til Mekka)(islam-avis/kopi)

NB!: Du kan selv søge supplerende materiale til emnerne på nettet samt i *Mennesket og magterne*, s. 96-105.

2. *Koranen* om djihad (WP tekst 65)(1)

IV. FORSKELLIGE OPFATTELSE AF ISLAM: ISLAMISKE RETNINGER & SHARIA; EUROISLAM; KULTURMØDE ; ISLAM I MEDIERNE – DIALOG ELLER KONFLIKT?

1. *KS - bogen*, s. 139-143
2. evt. *Mennesket og magterne*, s. 104-112
3. Leksikonopslag: "Sharia" (kopi)(0,5 s.)
4. Deniz Kitir: *Klassisk og moderne islam*, kap.5: "Lov & ret", s. 49-57 (kopi)(8 s.)
5. Evt. Muhammed-tegningerne i *Jyllandsposten*, se link på: [http://wikipedia.org/wiki/Muhammed cartoons](http://wikipedia.org/wiki/Muhammed_cartoons)
6. Evt. Lissi Rasmussen: "Euroislam handler ikke kun om politik", *Information*, 12. juli 2002 (<https://www.information.dk/70757>)

V. TRADITIONEL MUSLIMSK LIVSFØRELSE

Evt. fortsat fra sidste gang: KULTURMØDE – DIALOG ELLER/OG KONFLIKT?

1. *KS - bogen*, s. 137-139

2. evt. supplerende : *Kultur- og samfundsfagsbogen*, s.38-49 (nb! incl.tekster)(kopi)
3. Evt. supplerende baggrund: *Mennesket og magterne*, s.113-116
4. Evt. besøg i den tyrkiske moské i Alle Helgensgade, Roskilde

Øvelse i materialesøgning: Eleverne finder selv materiale til emnet.

VI. ISLAM - I TYRKIET

Herunder kulturmøde samt tørklædedebat

Fx med afsæt i følgende

1. "Islam og islamiske grupper i Tyrkiet", i *Kultur- og samfundsfagsbogen*, s.28-38 (nb! incl.tekster)(kopi)
2. Evt. S. Drevsfeldt m.fl.: "Tyrkiske universiteter trodser forbud mod tørklæder" (*Information* 4. februar 2010)(kopi)(s)

Tyrkiet og sekularisering:

3. Fethulla Gülen-bevægelsen: - tekstmateriale, fx :
<http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/428311:Debat--Stop-den-planlagte-ramadanmiddag> + yderligere materiale efter aftale

Sufisme:

4. Deniz Kitir: *Klassisk og moderne islam*, 2010, s. 58-61 (kopi)
5. Al Ghazali: "Musik og dans som hjælpemidler i det religiøse liv" (ibid., tekst 15)(kopi)(k)
6. Sufimusik (eksempel fra youtube)

Alevisme:

7. Jf. materialet ovenfor fra *Kultur- og samfundsfagsbogen*,
8. Evt.:
<http://www.dr.dk/Tro/Temaer/Himlen%20over%20Danmark%20-%20Alevierne/20061107130716.htm>

Dokumentar: (ved omlagt undervisning, uge 43) – kulturmøde i Vollsmose:

Emil Langballe: *Qs barbershop*, DK 2019 (varighed 60 min,)

<https://www.dfi.dk/viden-om-film/filmdatabasen/film/qs-barbershop>
 (5 sider)

Omfang	Anvendt uddannelsestid Fra oktober - 19/11/2019 – estimeret 12-14 lektioner à 50 min. Estimeret omfang: 17 sider baggrund samt ca. 25 sider tekster/andre materialer
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression <u>Formålet</u> med forløbet er fagligt og metodisk: - at beskæftige sig Islam ud fra nutidigt og historisk materiale, Koranen - at se eksempler på Islam i en dansk og europæisk sammenhæng, og med udblik til Tyrkiet. - at beskæftige sig med centrale religiøse fænomener ud fra baggrundsstof og kernestof: tekster og andet dokumentarisk materiale - se eksempler på religioners betydning for kultur, samfund og politik - at kursisterne indsamler, analyserer og kritisk anvendes forskelligartede materialetyper - at skelne mellem beskrivelse og vurdering og identificere værdier
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde & pararbejde, mundtlige oplæg, evt. ekskursion, m.m. Der arbejdes med træning af elevernes selvstændighed og ansvarlighed i arbejdsprocessen. Der arbejdes med mundtlige fremlæggelser samt materialesøgning og vurdering.